

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА**

**«НАУКОВІ РОЗВІДКИ З
АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ПУБЛІЧНОГО ТА
ПРИВАТНОГО ПРАВА»**

Матеріали

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 24 квітня 2021 року)

Київ – 2021

УДК 340.1

Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 24 квітня 2021 року) – Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. – 222 с.

У матеріалах IV Всеукраїнської науково-практичної конференції висвітлено широкий спектр питань, пов'язаних із актуальними проблемами теорії і практики публічного та приватного права. На основі аналізу вітчизняного та міжнародного досвіду розглянуто шляхи вирішення завдань сьогодення у згаданих галузях, надано обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції адресовано вченим, практикам, адвокатам, нотаріусам, аспірантам (ад'юнктам), слухачам магістратури, студентам вищих навчальних закладів, а також усім, хто цікавиться проблемами теорії та практики публічного та приватного права.

Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст

УДК 340.1

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- Орел Лілія Василівна** **Київський університет імені Бориса Грінченка**
д.ю.н., професор кафедри, завідувач кафедри
публічного та приватного права, доцент
- Хатнюк Наталія
Сергіївна** **Київський університет імені Бориса Грінченка**
д.ю.н., професор кафедри публічного та приватного
права Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доцент
- Калашник Олена
Миколаївна** **Київський університет імені Бориса Грінченка**
к.ю.н., старший викладач кафедри публічного та
приватного права Факультету права та міжнародних
відносин Київського університету імені Бориса
Грінченка, адвокат
- Удовенко Жанна
Володимирівна** **Національний університет «Києво-Могилянська
академія»**
к.ю.н., доцент кафедри кримінального та
кримінально-процесуального права Національного
університету «Києво-Могилянська академія»
- Власова Ганна
Петрівна** **Київський університет імені Бориса Грінченка**
д.ю.н., професор кафедри публічного та приватного
права Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доцент
- Баклан Олег
Володимирович** **Київський університет імені Бориса Грінченка**
д.ю.н., професор кафедри публічного та приватного
права Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка,
професор

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні учасники конференції!

Вітаємо Вас на нашій четвертій щорічній всеукраїнській науково-практичній конференції «Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права». Вже традиційно 24 квітня, коли весна повноцінно вступає в свої володіння, Київ зустрічає наших гостей розквітлим каштаном, які зображені також на гербі Київського університету імені Бориса Грінченка. Надихаючись весняним оновленням природи, будемо говорити про оновлення законодавства, зокрема цивільного.

Процес модернізації Цивільного кодексу України розпочався два роки назад та триває до сьогодні. Ученими пропонується звернутися до структури, яка була визначена робочою групою в проекті Цивільного кодексу України 2003 року – повернути до книг Кодексу «Сімейне право» та «Міжнародне приватне право».

Пропонується також ряд фундаментальних змін до Книги 2 Цивільного кодексу України. Особисті немайнові права є особливим об'єктом регулювання цивільно-правових відносин, і до них потрібен зважений підхід стосовно змін до Цивільного кодексу України, щоб, з одного боку зберегти всі свободи людини, а з другого – врахувати інтереси усіх суб'єктів цивільного права. Також при модернізації Цивільного кодексу необхідно оновити до сучасних стандартів статті Книги 2 таким чином, щоб норми були універсальними на випередження майбутніх змін у суспільних відносинах та невинного технологічного розвитку в світі.

Варто продумати певні виключення з окремих прав особи для всезагального блага соціуму, як от на випадок пандемії стосовно права на медичну таємницю – хвороба, яка є небезпечною для інших людей не може бути об'єктом медичної таємниці, бо через замовчування веде до непоправних наслідків. Приховування факту наявності таких видів хвороби є шкідливим для інших людей, і для соціуму загалом, тому потрібно додати до норми виключні випадки, за яких стан здоров'я фізичної особи не може бути об'єктом медичної таємниці.

COVID19 змусив нас обдумати зміни до законодавства не лише відносно однієї фізичної особи, а в бік людства загалом. Ми повинні максимально продумати, як прописати норми, що регулюють особисті немайнові права, також прогнозувати майбутні суспільні відносини.

Закликаю науковців та практиків до обговорення актуальних проблем публічного та приватного права, у тому числі пов'язаних із пандемією, задля спільного їх вирішення на науковому рівні та впровадження у правничу діяльність.

*Завідувач кафедри публічного та приватного права,
факультету права та міжнародних
відносин Київського університету ім. Бориса
Грінченка, доктор юридичних наук, професор
Орел Л. В.*

ЗМІСТ

Орел Л. В. <i>Щодо питання модернізації Цивільного кодексу України.....</i>	10
Калашник О. М <i>Проблеми доказування у спорах щодо визнання особо біженцем або такою, що потребує додаткового захисту.....</i>	13
Удовенко Ж. В. <i>Дотримання права особи на невтручання в її особисте та сімейне життя під час виконання судових рішень.....</i>	16
Сергієнко Н. А. <i>Проблематика роз'яснення рішень та несудових виконавчих документів в ході виконавчого провадження .....</i>	21
Гаргун С. С. <i>До питання визначення суб'єктів реалізації права на мирні зібрання в Україні.....</i>	24
Дмитренко А. В. <i>Спортивне право в Україні: аспект правосуддя.....</i>	28
Донець Є. О. <i>Право на місце проживання та недоторканість житла.....</i>	33
Кіктева В. С. <i>Теоретичні та практичні проблеми недійсних правочинів.....</i>	37
Левицька А. А. <i>Географічне зазначення як засіб індивідуалізації та об'єкт інтелектуальної власності.....</i>	41
Лупійчук В. О. <i>Медіація в цивільному процесі.....</i>	45
Макаренко А. Ю. <i>Обов'язкові та істотні умови господарського договору: поняття, види, співвідношення.....</i>	48
Масляний Б. О. <i>Музичний твір як об'єкт авторського права.....</i>	52

Марченко К. Д. <i>Шлюбний контракт, як вид цивільного договору</i>	55
Мороз Я. О. <i>Суб'єкти цивільного процесу та проблеми їх класифікації</i>	59
Назарець В. П. <i>Обмеження права на свободу пересування: теоретичний та практичний аспект</i>	62
Науменко Я. В. <i>Правовий статус та проблеми залучення свідка у господарському процесі</i>	67
Науменко Я. В. <i>Розгляд справ про визнання договорів недійсними</i>	70
Памірський М. А. <i>Юридична особа як учасник у цивільному процесі</i>	72
Пентіло Д. В. <i>Порушення прав туристів в умовах карантину</i>	75
Пешкова В. В. <i>Суб'єкти цивільного процесу та проблеми їх кваліфікації</i>	79
Скакун Н. В. <i>Засоби забезпечення права на таємницю кореспонденції та особисті папери</i>	82
Субботіна В. В. <i>Договори про передачу майнових прав інтелектуальної власності у сфері господарювання</i>	86
Головата Б. О. <i>Відповідальність сторін за порушення умов договору перевезення вантажу</i>	91
Герасимова А. В. <i>Форма господарського договору та наслідки її недотримання</i>	94

Толок А. С. <i>Забезпечення позову як спеціальні заходи з метою захисту права власності</i>	97
Нікітін Н. В. <i>Медичне право як частина цивільного права</i>	100
Власова Г. П. <i>Адвокатська таємниця: теорія і практика</i>	104
Баклан О. В. <i>Про державну присутність у публічно-приватному партнерстві у сфері вітчизняного підприємства</i>	108
Нашинець-Наумова А. Ю. <i>Кіберзлочинність. Нова кримінальна загроза</i>	111
Матвєєв П. С. <i>Юридична освіта в Україні – концептуальні засади правового забезпечення реалізації національної політики в умовах євроінтеграції</i>	115
Карвацький А. М. <i>Перспективи використання науково-методичних рекомендацій на початку досудового розслідування</i>	122
Буличева Н. А. <i>Інвестиційний паспорт територіальної громади як дієвий інструмент залучення додаткових коштів до місцевих бюджетів</i>	127
Хатнюк Н. С. <i>Правові засади надання приватної психіатричної та наркологічної допомоги</i>	131
Коваль Н. В. <i>Добре (належне) врядування у територіальній громаді</i>	136
Кравчук В. М. <i>Етика правосуддя: можливості розвитку та уніфікації</i>	140

Матвєєв П. С.

професор кафедри публічного та приватного права
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор юридичних наук, доцент

ЮРИДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ - КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Постановка проблеми в загальному вигляді. На сьогодні набуває особливої актуальності питання правового розуміння, значення, та оцінки питомої ваги приватно-правових цінностей в процесі правового забезпечення реалізації національної політики у сфері вищої (юридичної) освіти в умовах євроінтеграції. Ефективність очікуваних змін у сфері освіти не може базуватись на «концепціях», що не враховують особливості галузевої приналежності, відповідну специфіку, що обумовлюється предметом та методом правового регулювання кожної з галузей права, а також тенденцій розвитку ринку праці юристів. Останнє знаходить своє відображення у взаємозв'язку таких важливих сфер людської діяльності, як сфери освіти, науки та бізнесу та їх синергетичного впливу.

Приватно-правові та публічно-правові «цінності» знаходять своє відображення у відповідних правових нормах, інститутах та галузях, що опосередковує останні у їх превалюючому відношенні до тієї чи іншої сфери. Разом з тим, залишається беззастережним те, що саме антагоністичне спрямування приватно-правових та публічно-правових цінностей призводить як до розвитку права в цілому так і правової системи окремо визначеного утворення. Визначаючи сферу освіти (і в першу чергу юридичну) системоутворюючим чинником успішного суспільства ми не можемо оминати увагою тенденції, що знаходять своє відображення у нормопроектуюванні.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. Увага до дихотомії права, як спроба визначити виключні межі її приналежності до приватного чи навпаки, до публічного права робилась такими вітчизняними та закордонними науковцями, як Алексєєв С. С., Амвросова О. М., Беляневич О. А., Суханов Є. А., Щербина В. С. та іншими. Наша мета полягає у спробі довести еволюційну необхідність врахування «приватно-правових та публічно-правових цінностей» при окремо визначеному напрямі законотворчої ініціативи.

Постановка завдання (формулювання мети дослідження). Нижче запропоновані тези спрямовані на пошук теоретико-правових чинників, що лежать в основі забезпечення ефективності освіти, науки та бізнесу як системоутворюючих соціальних активностей економіко-правового спрямування. Впровадження зазначених соціальних активностей має обумовлювати доцільне співвідношення приватно-правових та публічно-правових складових для забезпечення їх дієвості. Разом з тим, доцільне співвідношення приватно-

правових та публічно-правових складових має забезпечувати дієвість як законів в цілому, так і дієвість окремих законодавчих ініціатив. Останнє розглядається через роздуми щодо відношення та теоретичного ставлення до такого важливого явища як дихотомія права, тобто поділу права на приватне та публічне, їх необхідного співвідношення в процесі законотворчості, що є і залишається однією з найбільш популярних тем у правовій науці в усьому світі.

Виклад основного матеріалу. На разі широко обговорюються основні положення концепції реформування юридичної освіти, яку підтримує Міністерство освіти і науки України і до обговорення якої долучився комітет Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій. Це підтвердив під час брифінгу, присвяченому 100 дням на посаді міністра освіти і науки України, Сергій Шкарлет, який вказав, що «реформування юридичної освіти пов'язано із важливістю цієї професії в контексті реформи правосуддя, адже юридична освіта несе в собі високу відповідальність перед суспільством і її реформа є частиною великої реформи системи правосуддя України» [16].

У Концепції прописано ряд нововведень: запровадження тесту загальних навчальних компетентностей як альтернативи ЗНО; проводити навчання за спеціальностями галузі знань «Право» лише за ступенем магістра; впровадження дорадчих рад представників правничої професії при підготовці правників, а також акредитації освітніх програм правничих шкіл іноземними акредитаційними агентствами; запропоновано контроль досягнення здобувачем освіти результатів навчання у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Разом з тим слід звернути увагу, що понад сто правників-науковців, студентів і юристів-практиків за підсумками роботи конференції «Вища юридична освіта в XXI столітті: виклики й перспективи розвитку» схвалили Резолюцію за наслідками обговорення Концепції розвитку юридичної освіти, як такою, що не відповідає потребам модернізації національної юридичної освіти на сучасному етапі і не віддзеркалює позитивного зарубіжного досвіду. Крім того запропонований документ не враховує потреби ринку споживачів юридичних послуг; не відповідає зарубіжному досвіду впровадження моделей надання професійної кваліфікації у країнах ЄС; не забезпечує визнання на українському ринку праці рівня «бакалавр» як самодостатнього кваліфікаційного рівня; оперує оманливим і суб'єктивним висновком про те, що правнича освіта та її якість мають стати панацеєю для усунення прорахунків у функціонуванні національної правової системи в цілому і насамперед системи правосуддя; звужує перелік юридичних професій, що не відповідає сучасним реаліям ринку юридичних послуг; створює передумови для зменшення конкурентоспроможності української юридичної освіти, ігноруючи глобалізацію мережі надання освітніх послуг, спрощений вступ до університетів Європи та США; впроваджує радикальну й необґрунтовану уніфікацію спеціальності, за якою здійснюється підготовка юристів, що призведе до незворотних негативних наслідків для системи вищої освіти; передбачає цілковите скасування в Україні системи відомчої юридичної освіти,

що створює прями загрози для внутрішньої безпеки держави, та інші, які викликали гостру полеміку і дискусію серед учасників [16].

Щодо означеної проблематики, то слід зазначити, що забезпечення соціально-економічного розвитку суспільства безпосередньо залежить від рівня забезпеченості і реалізації низки суспільно-важливих сфер, які хоча і не вважаються високорентабельними напрямками соціальної активності проте перебувають із вищезазначеним у тісному економіко-правовому зв'язку [11].

Загально визнаним є віднесення до таких важливих сфер людської діяльності, сфери освіти, науки та бізнесу (як практичного втілення наявних у суспільстві знань, досвіду, навичок і культурних цінностей).

Саме взаємодія трьох основних понять – освіти, науки та бізнесу є не просто важливим, а системо утворюючим явищем економіко-правового спрямування, що безпосередньо відображає рівень економічного, соціального та культурного розвитку суспільства [13].

Відповідно, звернення уваги на проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в контексті підходів до їх правового забезпечення спонукає до аргументації власної наукової позиції щодо обраного предмета.

Визначаючи сфери освіти та науки невисокодохідними, одночасно слід погодитись з тим, що в цьому ланцюжку взаємопов'язаних видів соціальної активності вони відіграють виключно важливу роль базисних елементів на яких ґрунтується ефективність наступного – бізнесу.

Сьогодні в усіх економічно розвинених державах більшою чи меншою мірою, але існує вплив держави на економіку. Не є винятком і Україна, хоч її економічний стан в силу різних обставин далекий від рівня не лише європейських країн, але і низки колишніх радянських республік [15].

Не зупиняючись на економічних чинниках для аргументації проблематики, розглянемо в контексті загально-прийнятих правових категорій та наявного правового забезпечення, яке в умовах нашого стрімкого нормо проектування має бути всебічно досліджено, адже часом тлумачення і наступне впровадження в життя деяких норм по-різному позначаються на вирішенні цієї проблеми.

Так, Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 09.08.2019, надає більшій самостійності ВНЗ у визначенні ряду підходів до формування освітніх та наукових програм [3], що призводить до ігнорування цілого ряду фундаментальних юридичних дисциплін (ТДП, Філософія права, Історія права зарубіжних країн), надаючи перевагу спецкурсам, що своєю назвою та специфікою покликані, перш за все, забезпечити кількісні показники набору. Такий підхід здебільшого виправдовується посиланням на європейський досвід та Болонський процес для зближення і гармонізації систем освіти країн Європи в рамках Болонської угоди, з метою створення єдиного європейського простору вищої освіти. Але наразі це не відповідає критеріям якості підготовки майбутніх спеціалістів, адже без опанування базису виникає певний вакуум при сприйнятті наступної надбудови у вигляді матеріального та процесуального права окремих галузей.

Було б не погано, як би менеджмент від освіти реалізовував розширені, в контексті приватно-правових цінностей [4], правомочності в інших підходах, що знайшли своє відображення в рішеннях ЄСПЛ та відповідно стають нормою. Прикладом можуть бути: застосування правових категорій і вимог до робочого місця як до житла, у разі якщо фізична особа проводить на роботі час, що визначається як суттєвий (питання про право на повагу до житла – розповсюдження поняття «житло» на штаб-квартиру та офісні приміщення) [6], а також практикою, коли час витрачений на діставання до роботи вважається частиною робочого часу [5]. В наших реаліях це поки теорія.

Звичайно, що теорія дуалізму приватного права, яка обґрунтовувала існування в законодавстві низки західноєвропейських країн Торгових (Комерційних) кодексів, мала прогресивний характер, проте сьогодні говорити про дуалізм приватного права, на наш погляд, немає достатніх підстав [15].

Але кожна теорія спонукає до її дослідження. Вважаю, що в основі такого дослідження мають знаходитись, і відповідно, лежати в основі рекомендаційної частини загальні положення в контексті дихотомічного поділу правових галузей та їх конвергенції (взаємний вплив на розвиток приватної та публічної сфери) на фундаменті етико-моральних засад правотворення і правозастосування які започатковані ще Гегелем, з відповідним поділом права на абстрактне право, етику та мораль, як найвищий і найгуманніший прояв права [1].

Як явище, дихотомія права, притаманна та лежить в основі правових систем майже всіх країн. Для України дослідження у напрямку теоретико-правового обґрунтування найбільш ефективного балансу приватно-правових та публічно-правових важелів впливу набуває особливого значення на шляху вдосконалення правової системи України в контексті євроінтеграційних та імплементаційних процесів та її гармонізації до законодавства ЄС.

Загально прийнятий поділ права на галузі, що лежить в основі структурування правової системи України не дозволяє у необхідній мірі дати відповідь на визначення такого балансу, що в свою чергу ускладнюється і тим, що привалююча більшість галузей характеризується ознаками як приватного так і публічного права. Підтверджується це і відсутністю єдиного підходу серед наукової спільноти.

Вищезазначена мета передбачає і дослідження явища дихотомії права в ретроспективному зверненні до її первинних витоків, що з часом сприяло формуванню характерних відокремлюючих ознак, а згодом і стійкої тенденції до конвергенції (наявності спільних ознак протилежним структурним утворенням).

Особливого значення це набуває зважаючи на те, що явище дихотомії права змістовно опосередковує концептуальний підхід до самих підвалин права та його основоположного розуміння як одного з базисних понять щодо загальнолюдських правил співіснування особистості у суспільстві так і співіснування природнього та людини як живої істоти.

Зазначене не належить до здобутків сучасної правової науки, адже на цьому наголошували ще юристи у Стародавньому Римі, а Доміцій Ульпіан (лат. Domitius Ulpianus, 170—228), що належав до прихильників природного права запропонував підхід до поділу права на приватне і публічне, що знайшло своє відображення у Дігестах: «Вивчення права складається з двох частин: публічного та приватного. Публічне належить до положень Римської держави, а приватне до інтересів приватних осіб, при цьому існує корисне у суспільних відносинах та корисне у приватних відносинах».

Взагалі питання щодо «чистоти» публічного чи приватного права, виходячи з природи їх норм, в сучасних умовах видається більше теоретичним, аніж прагматичним, особливо, коли йдеться про зміст нормативно-правових актів, покликаних не фрагментарно, а комплексно регулювати відносини у сфері економіки [15].

Навіть враховуючи, що дихотомія права знайшла своє відображення у законодавстві багатьох країн, слід мати на увазі, що доктрина, яка в свою чергу є результатом наукової думки провідних вчених слугується хоча і різними, проте без принципів відмінностей поглядами на визначення приватного та публічного права. Найбільш затребуваним визначенням приватного права є наступне: приватне право — це сукупність правових норм різних галузей права (підсистема), предметом регулювання яких є відносини у сфері приватних, індивідуальних інтересів юридично рівних суб'єктів за допомогою переважно диспозитивного методу регулювання. До приватного права відносять насамперед норми цивільного права. В свою чергу публічне право — це підсистема права, яка складається з норм, що регулюють відносини, пов'язані зі здійсненням функцій публічної влади у сфері реалізації інтересів держави і місцевого самоврядування за допомогою імперативного методу правового регулювання. До складу публічного права входять: матеріальні публічно-правові галузі (конституційне, адміністративне, кримінальне, фінансове право та ін.) і процесуальні публічно-правові галузі (кримінальне процесуальне, цивільне процесуальне, адміністративне процесуальне право тощо). Проте і в контексті галузевої приналежності правова наука має різні погляди.

Останнє базується на різних підходах, що мають бути в основі розподілу приватного та публічного права та концептуально знаходить своє відображення у наступних теоріях: теорії інтереса, теорії метода та теорії предмета. Кожна з перелічених теорій має як сильні так і «уразливі» складові, що спонукає науковців до більш «виваженого» підходу до визначення дихотомії права як явища в основі якого сучасна правова наука констатує все зростаюче значення процесів конвергенції — наявності спільних ознак, що притаманні як приватному так і публічному праву.

Висновки:

1) стан синергетичного впливу освіти, науки та бізнесу, як категорій, розвиток яких має відбуватись у взаємозв'язку для очікуваних прогресивних змін в Україні є незадовільним;

2) рівень надання освітніх послуг є латентним показником економічної спроможності у коротко- та середньостроковій перспективі, або з високою вирогідністю можна припустити, що низький рівень надання і організаційного супроводження освітніх послуг є зворотно пропорційним зовнішньо державним запозиченням для підтримки економіки;

3) забезпечення якості базової вищої освіти має передбачати виключну важливість і структуровану окресленість організаційно-господарських відносин, відповідати засобам державного регулювання господарської діяльності [2, 15] та передбачати обов'язкові дисципліни базової програми;

4) приватно-правові цінності мають забезпечувати належний рівень особистих немайнових прав суб'єктів освітньої та наукової діяльності але не можуть обґрунтовувати вихолощення програм в освіті, як важливої соціально-економічної сфері існування суспільства.

5) Явище дихотомії права змістовно опосередковує концептуальний підхід до самих підвалин права та його основоположного розуміння як одного з базисних понять щодо загальнолюдських правил співіснування особистості у суспільстві та співіснування людини як живої істоти із всім природнім.

6) Еволюційний розвиток права констатує все зростаюче значення процесів конвергенції – наявності спільних ознак, що притаманні як приватному так і публічному праву.

Список використаних джерел:

1. Георг Вильгельм Фридрих Гегель. Сочинения. М. - Л.: Соцэкгиз, 1934. Т. VII. С. V - XV.
2. Господарський кодекс України: від 16 січ. 2003 р. № 436-IV (зі змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про вищу освіту: Закон України від 09.08.2019 р. № 2745// Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Цивільний кодекс України: від 16 січ. 2013 р. № 435-IV (зі змінами) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Court of Justice of the European Union. PRESS RELEASE No 99/15. Luxembourg, 10 September 2015. Judgment in Case C-266/14 Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras (CC.OO.) v Tyco Integrated Security SL, Tyco Integrated Fire & Security Corporation Servicios SA // [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-09/cp150099en.pdf>
6. Case of société colas est and others v. France (Application no. 37971/97, judgment of 16 April 2002) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://echr.ketse.com/doc/37971.97-en-20020416/view/>.
7. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96- ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Алексеев С. С. Частное право: научно-публицистический очерк / С. С. Алексеев – М., – 1999. – 158 с.

9. Беяневич О. А. Декілька нотаток про дуалізм права / О. А. Беяневич // Юридичний журнал. – 2004. – № 12. – С. 24–26.

10. Дигесты Юстиниана. Избранные фрагменты в переводе и с примечаниями И. С. Перетерского. – М., 1984. – 456 с.

11. Матвеев П. С. Поєднання влади, бізнесу, освіти та науки в контексті інноваційного розвитку України (теоретико-правові аспекти) / П. С. Матвеев // Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: Збірник матеріалів науково-практичної конференції (Київ, 19 квітня 2013 року). – К. : Ліра - К., 2013. – С. 17-23.

12. Матвеев П. С. Порівняльний аналіз правил адвокатської етики / П. С. Матвеев // Юридичний журнал. – 2013. – №3. – С. 114.

13. Матвеев П. С. Щодо необхідності застосування уніфікованих підходів правового забезпечення інноваційних концепцій (проектів, ініціатив) / П. С. Матвеев // Тези Всеукраїнська науково-практична конференція «Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства» (14-15 травня 2015 р. м. Вінниця).

14. Мельник К. П. Дихотомия права: понятие и особенности. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. 2014. № 2. С. 24-29.

15. Щербина В. С. Монізм чи дуалізм приватного права в регулюванні відносин у сфері господарювання: дилема чи міф. / Публикации / Судебно-юридическая газета. – 2021. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://sud.ua/ru/news/blog/196630-monizm-chi-dualizm-privatnogo-prava-v-regulyuvanni-vidnosin-u-sferi-gospodaryuvannya-dilema-chi-mif?fbclid=IwAR04ptvn2b4fL1i5ej-93vxl3i_W2zO8jMlu5J3s3HXlqC4_p1oBLx8S7Ao.

16. Шкарлет С. Що буде з реформою юридичної освіти / Публикации / Судебно-юридическая газета: нові деталі від МОН. – 2021. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sud.ua/ru/news/publication/197114-reforma-yuridichnoyi-osviti-novi-detali-vid-mon>